

Svar på skriftligt spörsmål SS 364/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att förlänga fristen för väckande av talan om upphävande av faderskap

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 364/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen /kd m.fl.:

Ämnar regeringen ändra fristen för upphävande av faderskap så att faderskap som oriktigt fastställts kunde korrigeras retroaktivt,

är regeringen medveten om att kravet att väcka talan om upphävande inom två år från barnets födsel är med beaktande av verkliga livssituationer för stram och ska göras skälig, och

är regeringen medveten om att hinder enligt lag om att föra talan om faderskap på grund av att fristen löper ut kan innebära kränkande av grundläggande och mänskliga rättigheter?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Justitieministern har svarat på ett skriftligt spörsmål 112/2020 rd om samma fråga.

Om fastställande och upphävande av faderskap bestäms i faderskapslagen (11/2015). Kapitel 7 i lagen innehåller bestämmelser om upphävande av faderskap. Enligt 44 § 1 mom. i lagen ska de parter som har rätt att väcka talan om upphävande av faderskap väcka talan inom två år från barnets födelse om faderskapet grundar sig på äktenskap. Om faderskapet bygger på erkännande av faderskap, ska talan väckas inom två år efter fastställandet av faderskapet.

Talan kan prövas även om den har väckts efter fristens utgång, om käranden har haft laga förfall eller anför något annat synnerligen vägande skäl till att talan inte har väckts tidigare. Talan ska dock lämnas utan prövning, om talan inte väcks omedelbart när det inte längre finns något skäl att avstå från att väcka talan.

Tidsfristerna i anslutning till att väcka talan om upphävande av faderskap har ansetts motiverade, eftersom tvister gällande barns föräldraskap bör rättas till så snart som möjligt efter barnets födelse för barnets bästa. Tidsfristen för att väcka talan om upphävande av faderskap är dessutom flexibel och lämnar en möjlighet att väcka talan även efter tidsfristen, om till exempel mannen

Svar på skriftligt spørgsmål SS 364/2020 rd

först efter tidsfristen får kännedom om omständigheter som utgör grund att tvivla på sitt faderskap.

När orsak till tvivel på faderskapet har uppstått har det för barnets bästa ansetts motiverat att mannen är skyldig att agera snabbt. Förändringen i faderskapsförhållanden är ur barnets perspektiv i allmänhet mer dramatisk och skadlig ju mer etablerat faderskapsförhållandet är. Praxis har å andra sidan visat att tvivel på föräldraskapet kan komma som en chock och att tillräckligt med tid ska reserveras för att hantera situationen.

Vid justitieministeriet pågår för närvarande en lagberedning i vilken moderskaps- och faderskapslagarna enligt regeringsprogrammet för Sanna Marins regering slås ihop till en föräldralag. Målet är att i samband med att lagarna läggs samman bedöma och vid behov genomföra vissa brådskande justeringar som framkommit i praxis för tillämpningen av lagarna. Bestämmelsen om fristen som gäller upphävande av faderskap och tillhörande kopplingar till grundläggande och mänskliga rättigheter är en av frågorna som bedöms i beredningsarbetet. Utgångspunkten är att fristerna inte ska leda till oskäligen slutsatser.

Målet är att ett utkast till regeringens proposition blir klart sommaren 2020 varefter det skickas på remiss. Med remissyttrandena som grund fortsätter beredningen och avsikten är att lägga fram den för behandling i riksdagen våren 2021.

Helsingfors 27.5.2020

Justitieminister Anna-Maja Henriksson